

הת (באר שבע) 62148-08-25 - חברת אדהם שחיבר ח"פ
563481886 נ' מדינת ישראל - משרד החקלאות וביטחון המזון

בית משפט השלום בבאר שבע

ה"ת 62148-08-25 שחיבר נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט אסיף גיל

המבקשת חברת אדהם שחיבר ח"פ 563481886

ע"י ב"כ עו"ד ראיד אלעוברה

נגד

המשיבה מדינת ישראל - משרד החקלאות וביטחון המזון

החלטה

במסגרת הפרשה הנדונה, נתפסו בעלי חיים במשאיות ונגררים, ועלה חשד לביצוע עבירות מכוח פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985 (להלן: "פקודת מחלות בע"ח" או "הפקודה").
האם ראוי להטיל על המבקשת הוצאות הקשורות בהעברת בעלי חיים או המשאיות שבהן נתפסו וכן את הוצאות החזקתם וכלכלתם של בעלי החיים במשך ההחזקה? זוהי השאלה העיקרית העומדת בבסיס הבקשה דנא.

רקע כללי

1. ביום 21/8/2025 הגישה המבקשת בקשה להשבת ארבע משאיות ושני נגררים אשר נתפסו על-ידי המשיבה.
2. נטען כי המשאיות והנגררים נתפסו ביום 5/6/2025, מהטעם כי הובלו בהם בעלי חיים. לטענת המבקשת, "הרכבים לא רשומים על שם המבקשת כי רכבים שמועברים לעזה אין להעביר בעלות אלא רק לקבל חשבונית מס" (סעיף 7 לבקשה).
3. המשיבה הגיבה לבקשה וציינה כי ביום 5/6/2025 נתפסו מספר כלי רכב אשר שימשו לביצוע עבירות כנגד פקודת מחלות בעלי חיים. המשאיות נתפסו בחניון "רעים", ובתוכן 204 ראשי צאן ו-39 עגלים שעל פי החשד הוברחו משטחי הרשות הפלשתינאית למדינת ישראל שלא כדין ובניגוד לתקנות. בעלי החיים הועברו לתחנות הסגר בהוראת וטרינר.

4. עוד נטען בתגובה כי כלי הרכב נתפסו מכוח הסמכות המסורה למשיבה כאמור בסעיף 26 לפקודה.
5. המשיבה הפנתה לצ"א 2947-07-25, שם הורה בית משפט זה (כב' השופט ת' אורינוב) על חילוט בעלי החיים שנתפסו באירוע, וזאת מכוח סעיף 27 לפקודה.
6. המשיבה ציינה כי כלי הרכב שנתפסו שימשו אמצעי לביצוע עבירות המנויות בפקודת מחלות בע"ח. המבקשת טוענת אמנם לבעלות על כלי הרכב, אולם לא הציגה כל תשתית ראייתית לכך. בנסיבות אלו, נטען כי כל עוד לא הוצגו מלוא הראיות המעידות על העברת בעלות כדין למבקשת, אין לראות בה כבעלים החוקיים של המשאיות. לצד זאת, ציינה המשיבה כי לא תתנגד לשחרור כלי הרכב לבעליהם הרשומים במשרד הרישוי, וזאת בכפוף לתשלום מלא של כלל ההוצאות בקשר אליהם.
7. בתגובתה מיום 15/9/2025, טענה המבקשת כי רכשה את הרכבים והוצגו חשבוניות מס. בעניין זה, נטען כי רכבים המועברים לרצועת עזה אינם עוברים בעלות, ובעת הגעתם ליעד הם מורדים מהכביש. הואיל והרכבים לא הגיעו בפועל ליעדם, לא התבצע הרישום, אך חזקה שסכום המס שולם כדין, נתון המלמד על כוונת המבקשת. עוד צוין כי אין התנגדות מטעם המבקשת להשבת הרכבים לבעלים הרשומים במשרד הרישוי.
8. בדיון שהתקיים ביום 9/12/2025 באו הצדדים לכדי הסכמה, ולפיה משאית מ.ר. 7262987 ונגרר מ.ר. 8888485 יושבו לידי הבעלים הרשום במשרד הרישוי, בכפוף לתשלום הוצאות אחסנה. אשר ליתר כלי הרכב (משאית מ.ר. 79168601, משאית מ.ר. 24673001, משאית 35383602 ונגרר 6073589) - הצדדים הסכימו להשבתם לבעליהם הרשומים, כאשר המשיבה תטען לתשלום הוצאות אחסנה ואילו המבקשת תעתור להימנע מכך.
9. ניתן תוקף של החלטה להסכמה בדבר השבת משאית ונגרר לבעלים הרשום. בנוסף, נקבע כי הצדדים יגישו טענותיהם בכתב באשר להוצאות האחסנה.
10. המשיבה צרפה תצהיר מטעם בא-כוחה, מר ניר חבר (מנהל מרחב דרום ביחידה המרכזית לאכיפה וחקירות, משרד החקלאות וביטחון המזון), במסגרתו עתר לכך כי המבקשת תישא בכלל הוצאות התפיסה והאחסנה של בעלי החיים וכלי הרכב. המשיבה ציינה כי הסכום ששולם בעבור האכלה, טיפולים והובלת בעלי החיים עומד על 2,187,140 ₪, ואילו הסכום ששולם עבור אחסנת המשאיות עומד על 88,182 ₪. מנגד, התקבל סך של 672,820 ₪ ממכירת בעלי החיים. **משכך, ולאחר קיזוז ההכנסות מסך ההוצאות, עתרה המשיבה לחייב את המבקשת ביתרת ההוצאות**

בסך של 1,602,502 ₪.

11. לתצהיר צורפו נוהל גרירה, אחסנה והשמדת תוצרת חקלאית וגביית הוצאות מטעם היחידה המרכזית לאכיפה וחקירות במשרד החקלאות וביטחון המזון; אסמכתאות בדבר מכירת בעלי החיים והסכומים שהתקבלו בגינה; חשבוניות המפרטות את ההוצאות ששולמו עבור אחזקת בעלי החיים.
12. בטיעוניה, ציינה המבקשת כי אין כל קשר בין בעלי הרכבים לבין העבירה שבוצעה. בעלי החיים נמכרו במכרז מבלי ליידע את בעלי המשאיות או להעניק להם זכות קדימה ובכך להקטין את הנזק. סך כל ההוצאות עולה על מחיר כלי הרכב, מה עוד שלא הוכח כי אכן שולמו הסכומים בגין מכירת בעלי החיים.

דין והכרעה

13. **לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים ועיינתי באסמכתאות שהוגשו לעיוני, באתי לכלל החלטה כי כלי הרכב ישוחררו לבעליהם החוקיים, וזאת בכפוף לתשלום הוצאות אחסנת הרכבים והחזקת בעלי החיים.**
14. בפקודת מחלות בע"ח דין ספציפי (lex specialis) באשר להטלת הוצאות כבמקרה דנא, והוא מבוסס על הוראות החיקוק הבאות:

26 סמכות תפיסה

(א) כל רופא וטרינר ממשלתי, מפקח או שוטר רשאי לתפוס ולבדוק כל בעל חיים, גוויה, כלי רכב, כלי שיט או חפץ שביחס אליו הוא חושד כי נעברה עבירה על פקודה זו או על הוראות ביצוע, ורשאי הוא לצוות על החזרתם לאזור או למקום שהוא חושד כי ממנו הועברו שלא כדין, או להעבירם לכל מקום ולעכבם בו בכפוף לצו מאת שופט בית משפט שלום; על תפיסה ועיכוב שנעשו כאמור יודיע העושה אותם, בהקדם האפשרי, לשופט של בית משפט השלום שבמחוז שבו נעשתה התפיסה.

(ב) השופט רשאי לצוות כי בעלו של בעל חיים או חפץ שנתפסו יעוכבו לפי סעיף קטן (א), ישלם סכום הנראה לו סביר לרופא וטרינר ממשלתי לכיסוי הוצאות הקשורות בהעברת בעל חיים או החפץ למקום ההחזקה, והוצאות החזקתו וכלכלתו של בעל החיים במשך ההחזקה, וכן רשאי הוא לצוות כי אם לא ישולם הסכום תוך הזמן הנקוב בצו יחולטו בעל החיים או החפץ.

32 הוצאות

דבר שנעשה או שנגרם בידי עובד המדינה, ולפי פקודה זו רואים אותו כנעשה על חשבון אדם פלוני, יהיו ההוצאות שהוצאו באופן סביר בקשר אליו חוב של אותו אדם למדינה; בלי לגרוע מכל דרכי גביה אחרות, ניתן לתבוע את החוב ולגבותו בבית

המשפט המוסמך; אולם סעיף זה לא יחול על דבר שנקבעה בשלו אגרה בתקנות שלפי פקודה זו.

15. מהוראות אלה עולה כי כאשר ביקש המחוקק להטיל את עלויות ביצוע הפעולה בקניין על בעל הקניין, הוא קבע זאת במפורש (בדומה לכך, ר' סעיף 57ד לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; סעיף 21א) לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002; סעיף 12א לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984).

16. בהחלטת בית המשפט ב-צ"א 2947-07-25, במסגרתה כאמור נקבע כי בעלי החיים יחולטו לטובת המדינה, נקבע כדלקמן:

"מטיעוני המבקשת [המשיבה בהליך דנא - א.ג.] ומהתמונות שהוצגו לי, לרבות תמונות מהטלפון הנייד של נציג המבקשת, וכן מהמסמך שסומן ת/2 עולה יסוד סביר להניח שבוצעו עבירות כלפי בעלי החיים נושא הבקשה... משהתגבש יסוד סביר להניח כי בוצעו בבעלי החיים עבירות, הרי שהמפקחים היו רשאים לתפוס את בעלי החיים על פי סמכותם שבסעיף 26 לפקודת מחלות בעלי חיים".

17. עיינתי אף אני במוצגים שהוגשו לתיק בית המשפט בהליך זה, והתרשמתי כי בעלי החיים הועברו משטחי הרשות הפלשתינאית למדינת ישראל שלא בהתאם לדין. בעלי החיים הוחזקו במשאיות שאינן ייעודיות להובלתם, וזאת במשך שעות ארוכות, ללא פיקוח, השגחה או מתן אמצעים בסיסיים. נוסף על כך, טענת מר אדהם שחיבר (שלא התייצב לדיון בצ"א 2947-07-25), בעלי החברה המבקשת בהליך דנא, לבעלות על בעלי החיים - נדחתה.

18. הנה כי כן, מן התשתית הראייתית שהונחה עולה כי בעלי החיים הועברו בניגוד להוראות פקודת מחלות בע"ח. בנסיבות אלו, קמה למשיבה סמכות הן לתפוס את בעלי החיים והן לתפוס את כלי הרכב ששימשו אמצעי לביצוע העבירה, בהתאם לסעיף 26 לפקודה. נוסף על כך, משנקבע כי התפיסה בוצעה כדין, רשאי בית המשפט להשית על בעלו של בעל החיים או החפץ שנתפסו את ההוצאות הסבירות הכרוכות בהעברתם, החזקתם וכלכלתם של בעלי החיים, כעולה מהוראות הפקודה, ואין בטענות המבקשת כדי לשלול סמכות זו.

19. אף דינה של טענת האפליה שהעלה ב"כ המבקשת להידחות, וזאת בהעדר כל ראשית ראייה לכך. ההיפך הוא הנכון: הצדדים הסכימו להשתית הוצאות אחסנה על הבעלים הרשום של משאית ונגרר, כאמור בהחלטה מיום 9/12/2025. בדומה לכך, יש לדחות את טענת המבקשת ולפיה לא הוכחה העברת התשלום בפועל בגין מכירת בעלי החיים. המשיבה נהנית בשלב זה מחזקת התקינות המנהלית, מה עוד שהאסמכתאות שהוגשו

לבית המשפט מלמדות על הליך תיחור שבוצע בהתאם לדין ולנהלי המשיבה.

20. אכן, סכום ההוצאות שנדרש הוא גבוה יחסית, ואף ייתכן שאינו רחוק משווים הכולל של כלי הרכב מושא הבקשה. ואולם, אין בנתון זה, כשלעצמו, כדי להוות שיקול מכריע בהכרעה בין עמדות הצדדים. מי שנוטל על עצמו הובלה של מאות בעלי חיים בניגוד לדין, תוך נטילת סיכון ממשי לפגיעה בחייהם ובבריאותם, נדרש להביא בחשבון גם את ההשלכות הצפויות של מעשיו, ובכלל זה נשיאה בעלויות הנובעות מאכיפת החוק ומפעולות התפיסה וההחזקה שבוצעו כדין.

21. לעניין זה, יפים הדברים שנקבעו בערר 1255/03 (מח' נצ') **חוארי נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] (4.11.2003):

"התכלית החקיקתית של פקודת בעלי חיים היא בלימת מחלות ומניעת הפצתן וכן מניעת הפרות חוזרות ונשנות של הוראות פקודה זו ולשם כך הקנתה הפקודה סמכויות רבות עוצמה של כניסה לכל מקום לצרכי ביצוע בדיקות, חיטוי, חיסון, הסגר, או העברת בעלי חיים ממקום למקום, או העברת חפצים אחרים שלבעלי החיים היה מגע עמם (להלן - החפצים) ויש בחפצים אלו כדי לגרום למחלות, או להפצתן והתפשטותן. כמו כן מקנה פקודת בעלי החיים סמכויות של השמדת חפצים, או בעלי חיים וכן תפיסתם, או חילוטם. לא למותר לציין שדי בסמכויות התפיסה והחילוט המוענקות בסעיפים 26, 27 ו-28 לפקודת בעלי החיים, כדי להקנות לבית משפט שלום את הסמכות להורות על שחרור החפצים שנתפסו וסמכות שחרור זו כוללת בחובה את הסמכות לקבוע תנאים לשחרור החפצים הן כדי לכסות את הוצאות העברתם ממקום למקום החזקתן והן כדי לערוב למניעת הפרות חוזרות ונשנות של הוראות פקודה זו".

22. הטלת הוצאות אלה על כתפי המדינה, כעתירת המבקשת, משמעה העברת נטל כלכלי הנובע מהפרת הדין אל הציבור כולו. זוהי תוצאה שאין לקבלה. בנסיבות אלו, אין בגובה ההוצאות כדי להצדיק סטייה מן הכלל שלפיו השבת כלי הרכב מותנית בתשלום ההוצאות שנגרמו למשיבה.

התוצאה

23. לאור כל האמור, אני מורה על השבת כלי הרכב מושא הבקשה (משאית מ.ר. 79168601, משאית מ.ר. 24673001, משאית 35383602 ונגרר 6073589), וזאת בכפוף לתשלום הוצאות בסך של 1,602,502 ₪.

זכות ערר כחוק.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"א טבת תשפ"ו, 10 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.

אסיף גיל, שופט